

PROGRAM SZKOLENIA ŁĄCZONEGO
DLA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PLANOWANIE *
I WYKONYWANIE PROCEDUR I DOŚWIADCZEŃ *
ORAZ UŚMIERCAJĄCYCH ZWIERZĘTA *
ORAZ DOSZKOLENIE DLA OPIEKUNÓW *
Olsztyn 1 - 5 lutego 2016

Poniedziałek 1 lutego 2016

9:00 – Otwarcie

9:15 – 11:30 - Obowiązujące przepisy krajowe w zakresie pozyskiwania i hodowli zwierząt, opieki nad zwierzętami i wykorzystywania zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych, w tym zwierząt będących organizmami genetycznie zmodyfikowanymi. Kontrola działalności hodowców, dostawców i użytkowników. Kary za naruszenie przepisów – **dr Anna Passini** Krajowa Komisja Etyczna, PoLLASA (3h) ***

11:45 – 14:00 - Postępowanie ze zwierzętami laboratoryjnymi dostosowane do danego gatunku. Przygotowanie zwierząt do procedur – **dr Katarzyna Kisiel** Wydz. Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, Krajowa Komisja Etyczna, PoLLASA (3h) **

14:15 – 15:45 - Hodowla zwierząt laboratoryjnych z uwzględnieniem biologii gatunku. Normy utrzymywania tych zwierząt (środowisko, klatki, pasze) i wzbogacanie ich środowiska. Codzienna opieka nad zwierzętami. - **dr Katarzyna Kisiel** Wydz. Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, Krajowa Komisja Etyczna, PoLLASA (2h) *

Wtorek 2 lutego 2016

9:00 – 9:45 - Planowanie procedur i doświadczeń - GLP (część 2) – **mgr Agnieszka Popielska** Centrum Medycyny Doświadczalnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, PoLLASA (1h) **

10:00 – 12:15 - Planowanie procedur i doświadczeń. (część 3) Przygotowanie wniosku do lokalnej komisji etycznej o udzielenie zgody na przeprowadzenie doświadczenia – **dr Monika Mikulska** LKE i SGGW (3h) *

12:30 – 14:45 - Zasady zastąpienia, ograniczenia i udoskonalenia. Metody alternatywne- **dr Natalia Dziekan** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej SGGW (3h) ***

15:00 - 16:30 – Genetyka i modyfikacje genetyczne gatunków zwierząt laboratoryjnych na przykładzie myszy domowej. – **dr Marta Gajewska** – Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej – Curie, PoLLASA (2h) *

Środa 3 lutego 2016

09:30 – 12:30 - Znieczulenie i metody uśmierzania bólu. Metody podawania środków farmakologicznych. Wpływ środków anestetycznych i przeciwbólowych na wynik doświadczenia – **dr n. wet. Katarzyna Siewruk** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej SGGW (4h) **

12:45 - 13:30 - Planowanie procedur i doświadczeń. (część 2) Uzasadnienie statystyczne liczby wykorzystywanych zwierząt – **prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka** SGGW (1 h) *

13:45 – 14:30 - Zasady etyczne dotyczące relacji ludzi ze zwierzętami i niezbywalnej wartości życia. Argumenty za i przeciw wykorzystywaniu zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych – **prof. dr hab. Elżbieta Kompanowska-Jeziarska** IMDiK PAN w Warszawie, Krajowa Komisja Etyczna, PoLLASA (1h) ***

14:45 – 16:15 Stosowanie wczesnego i humanitarnego zakończenia procedury – **prof. dr hab. Elżbieta Kompanowska-Jeziarska** IMDiK PAN w Warszawie, Krajowa Komisja Etyczna, PoLLASA (2h) **

Czwartek 4 lutego 2016

08:30 – 10:00 - Przygotowanie informacji dotyczących doświadczeń na zwierzętach, w tym informacji statystycznych, zgodnie z obowiązkami sprawozdawczymi wynikającymi z ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych – **prof. dr hab. Stefan Kasicki** Instytut Biologii Doświadczalnej; Konsultant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, PoLLASA (2h) **

10:15 – 11:45 Planowanie procedur i doświadczeń. (część 1) Zasady – **prof. dr hab. Stefan Kasicki** Instytut Biologii Doświadczalnej; Konsultant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, PoLLASA (2h) **

12:00 – 14:15 - Mikrobiologia, zdrowie i higiena zwierząt laboratoryjnych. Zasady bezpieczeństwa pracy ze zwierzętami – **prof. dr hab. Krzysztof Wąsowicz** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej UWM w Olsztynie (3h) *

14:30- 16:45 Zachowanie zwierząt. Fizjologia, anatomia oraz rozpoznawanie właściwych dla gatunku oznak dystresu, bólu i cierpienia u zwierząt laboratoryjnych. – **prof. dr hab. Krzysztof Wąsowicz** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej UWM w Olsztynie (3h) ***

Piątek 5 lutego 2016

9:00 – 9:45 - Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy uśmiercaniu zwierząt – **mgr Janusz Drebot** Wydz. Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, PoLLASA (1h) *

10:00 – 12:15 - Czynności przygotowawcze związane z zastosowaniem w praktyce poznanych metod uśmiercania i ustalania śmierci myszy i szczurów – **dr Robert Wrzesień** – Warszawski Uniwersytet Medyczny (3h) *

12:30 – 14:00 - Metody uśmiercania i ustalania śmierci zwierząt - **dr Robert Wrzesień** – Warszawski Uniwersytet Medyczny (2h) *

14:15 – 15:00 - Firma urządzenia do uśmiercania i anestezji (1h) *